

Πάνος Παπανικολάου (κείμενο προσωπικής άποψης)

Η ασύλληπτη τραγωδία που βιώνουν επί πολλές δεκαετίες οι λαοί της Μέσης Ανατολής, δείχνουν όχι μόνο σε κάθε αριστερό αλλά και σε κάθε λογικό άνθρωπο πόσο ψεύτικη είναι η αστική προπαγάνδα περί δήθεν «παραδείσων» που φέρνει η εξόρυξη κοιτασμάτων υδρογονανθράκων. Η αλήθεια είναι πως «παραδείσους» φέρνει μόνο για κάποιες αστικές ολιγαρχίες. Για την συντριπτική πλειοψηφία του πληθυσμού φέρνει ΚΟΛΑΣΗ : πολέμους, ιμπεριαλιστικές επεμβάσεις, αυταρχικά καθεστώτα, θάνατο, αίμα, δάκρυα, προσφυγιά και περιβαλλοντική καταστροφή.

«Μα εμείς δεν είμαστε Ιράκ ούτε Κουβέιτ», κρώζουν τα διάφορα ποικιλόχρωμα συστημικά παπαγαλάκια. «Είμαστε Ευρώπη, άρα μπορούμε να γίνουμε Νορβηγία, όχι Μέση Ανατολή ούτε Νιγηρία». Για να μην θεωρητικολογούμε λοιπόν ας δούμε τι έχει γίνει σε τέτοιες, σημερινές, πρόσφατες περιπτώσεις τέτοιας «νέου» και «ευρωπαϊκού» τύπου εξόρυξης και μάλιστα εκεί που ούτε καν υπάρχει θέμα διακρατικής διεκδίκησης και πολέμου. Το πιο χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι το τι γίνεται σήμερα στην Ιταλική περιφέρεια (προβιντένσια) Μπασιλικάτα το οποίο φυσικά επιμελώς θάβεται από όλα σχεδόν τα διεθνή καθεστωτικά ΜΜΕ. Ψάξτε και διαβάστε να δείτε τι σημεία και τέρατα καταγγέλλουν οι κάτοικοι για την καταστροφή της Γης και των Ανθρώπων από τις πετρελαϊκές πολυεθνικές με τις πλάτες του αστικού κράτους σε μια περιοχή της Νότιας Ιταλίας παρόμοια με την Ήπειρο σε έκταση, πληθυσμό και φυσική ομορφιά.

Όμως στην Ανατολική Μεσόγειο τα πράγματα είναι πολύ περισσότερο σοβαρά. Γιατί μιλάμε για κοιτάσματα 1. Υποθαλάσσια, 2. Τεράστιου οικονομικού και γεωπολιτικού ενδιαφέροντος, 3. Διαφιλονικούμενα από διάφορα αστικά κράτη. Ήδη καπιταλιστικές πολυεθνικές – εταιρείες κολοσσοί έχουν πέσει με τα μούτρα στο ψητό. Οι πρώτες συμφωνίες μεταξύ κρατών και εταιρειών έχουν υπογραφεί κι έχουν αρχίσει να υλοποιούνται. Η Ελλάδα και η Κύπρος βρίσκονται στην «πρώτη γραμμή του μετώπου». Τα τύμπανα του πολέμου και της

οικολογικής καταστροφής ήδη χτυπούν.

Η στάση πάνω στο θέμα θα είναι καθοριστική όσον αφορά το εργατικό κίνημα και την επαναστατική αριστερά για όλες τις επόμενες δεκαετίες. Είναι πεδίο αντιπαράθεσης όπου το «εθνικό» με το «ταξικό» μπλέκονται σαν α ξεδιάλυτο κουβάρι. Γι' αυτό είναι λογικό να υπάρχουν διαφορετικές γραμμές αντίληψης και αντιμετώπισης. Ο προβληματισμός όμως πρέπει να ξεκαθαρίσει άμεσα και να γίνει γραμμή πάλης. Ριψοκινδυνεύοντας σχηματοποίηση και υπεραπλούστευση θα τολμήσω λοιπόν να πω εξ αρχής πως οι αντιλήψεις στην τελική τους ουσία είναι δύο. Και πως ο διχασμός αυτός είναι κορυφαίο δείγμα του διχασμού της εργατικής πολιτικής που βλέπουμε και σε πολλά άλλα σοβαρά θέματα. Και πως η πρώτη αντίληψη σε όλες τις παραλλαγές της σε τελική ανάλυση δεν είναι τίποτε άλλο παρά η επίδραση της αστικής λογικής στο εργατικό κίνημα.

Αντίληψη 1. Ο πλούτος αυτός ανήκει στον λαό μας και πρέπει να αξιοποιηθεί σε όφελός του. Να μην αφήσουμε τα μεγάλα καπιταλιστικά συμφέροντα να μας τον φάνε. Επίσης να μην αφήσουμε τα ιμπεριαλιστικά γεωπολιτικά παιχνίδια να μας τον κλέψουν. Δεν είμαστε με την Ελλάδα της εξάρτησης και των μνημονίων ούτε με το σημερινό εθελόδουλο και υποταγμένο πολιτικό της σύστημα. Άλλωστε αυτοί δεν ήταν που επί χρόνια απέκρυπταν ακόμα και την ύπαρξη των κοιτασμάτων για να τα παραχωρήσουν κοψοχρονιά στα μουλωχτά ; Μια πραγματικά φιλολαϊκή κυβέρνηση που θα εκφράζει ένα πατριωτικό αντιμνημονιακό μέτωπο ανεξαρτησίας και εθνικής ανάπτυξης σε όφελος του λαού θα μπορέσει να αντιμετωπίζει την αποικιοκρατική αντίληψη τόσο των πολυεθνικών όσο και των ιμπεριαλιστών. Αυτό φυσικά δεν μπορεί να το κάνει το σημερινό πουλημένο μνημονιακό πολιτικό σύστημα ΣΥΡΙΖΑ - ΝΔ - ΠΑΣΟΚ κλπ. Πρέπει να πάρουν την υπόθεση στα χέρια τους πραγματικά αριστερές πατριωτικές δυνάμεις που θα επιβάλλουν την αξιοποίηση του πλούτου της ΑΟΖ σε όφελος του λαού και όχι για τα κέρδη των λίγων, για να τελειώσει ο βραχνάς του χρέους και της επιτροπείας. Μόνο έτσι θα γίνουμε περήφανη ανεξάρτητη Νορβηγία του Νότου και όχι ένα άθλιο προτεκτοράτο. Μόνο έτσι θα μπορούμε να διαπραγματευτούμε, ελέγχοντας αυτόν τον περιζήτητο πλούτο, καλύτερες συμφωνίες με το διευθυντήριο των Βρυξελλών και όχι εξευτελιστικές όπως αυτές που υπέγραψαν οι πουλημένοι Γ. Παπανδρέου, Σαμαράς και Τσίπρας. Γι' αυτό άλλωστε εμείς είμαστε οι πραγματικοί πατριώτες που υπερασπιζόμαστε τα χερσαία, εναέρια, θαλάσσια και υποθαλάσσια σύνορα ακριβώς γιατί προσβλέπουμε σε μια τέτοια προοπτική.

Αντίληψη 2. Ακόμα και αν είχαμε παγκόσμια εργατική εξουσία και σοσιαλισμό σε όλον τον πλανήτη και πάλι δεν θα υπερασπιζόμασταν την καταστροφική πρακτική της παραπέρα εξόρυξης υδρογνανανθράκων από υποθαλάσσια πρηνή της Μεσογείου και της Αρκτικής, από

σχιστολιθικά πετρώματα κλπ. Δεν θα υπερασπιζόμασταν καν την συνεχιζόμενη ενεργειακή εξάρτηση της ανθρωπότητας από την καύση υδρογονανθράκων που οδηγεί με μαθηματική ακρίβεια σε μη αναστρέψιμη πλανητική περιβαλλοντική καταστροφή. Πολύ περισσότερο δε που ειδικά σήμερα, σε συνθήκες παγκόσμιου αδηφάγου ολοκληρωτικού καπιταλισμού, είναι αστείο να μιλάει κάποιος για επιβολή «επί ίσοις όροις» συνεργασίας μιας κυβέρνησης με τις πετρελαϊκές καπιταλιστικές πολυεθνικές, όσο «φιλολαϊκή» και «αριστερή» θα νομίζει πως είναι αυτή η κυβέρνηση. Υπάρχει άμεσος κίνδυνος όλη η Ανατολική Μεσόγειος από την Αδριατική ως το Δέλτα του Νείλου και από την Πύλο ως την Χάιφα να μετατραπεί ταυτόχρονα και σε πολεμική ζώνη διαρκείας και σε χαβούζα. Η οικονομική ουσία της υπόθεσης είναι οι λεόντειες συμφωνίες των συγκεκριμένων πέντε έξι πολυεθνικών με αστικά κράτη τα οποία ανταγωνίζονται διπλωματικά και στρατιωτικά ποιο θα πρωτοξεπουλήσει την σημαία του σε αυτές τις πολυεθνικές. Η προπαγάνδα «υπεράσπισης συνόρων» που εννοεί την υπεράσπιση της «ΑΟΖ της δικής ΜΑΣ» δεν είναι τίποτε άλλο από κούφιος μεγαλοαστικός εθνικισμός που για άλλη μια φορά θέλει να βάλει τους πολλούς να θυσιαστούν για τα υπερκέρδη των λίγων στο όνομα της «πατρίδας». Ο εργατικός διεθνισμός και ο ταξικός πατριωτισμός αντίθετα επιβάλλουν την δυναμική διεκδίκηση να μην υπάρξει καμία τέτοια θυσία. Καμία πολυεθνική υπό την σημαία κανενός κράτους να μην «τρυπήσει» πουθενά στην Ανατολική Μεσόγειο. Τα κοιτάσματα των ΑΟΖ δεν είναι τα «σύνορα της καρδιάς μας». Αυτά είναι τα «σύνορα της καρδιάς» του Τσίπρα, του Μητσοτάκη, του Ερντογάν, του Αναστασιάδη, του Ακιντζί, του Νετανιάχου, του Αλ Σίσι και του κάθε αστού πολιτικού ηγέτη που προωθεί την ενοικίαση της δικής του κρατικής σημαίας στις πετρελαϊκές πολυεθνικές για να ωφεληθεί η αστική τάξη της δικής του χώρας από το αντίτιμο αυτής της ενοικίασης. Θέλουμε ειρήνη μεταξύ των λαών, πόλεμο με τον φασισμό, τον ιμπεριαλισμό, της πολυεθνικές, το ΝΑΤΟ, την ΕΕ. Θέλουμε ανατροπή του καπιταλισμού για να αλλάξει ριζικά και η σχέση ανθρώπου – φύσης, όχι απλά «φιλολαϊκότερη διαχείριση» της ίδιας σχέσης που άλλωστε δεν μπορεί να υπάρξει.

Είναι σαφές από τα προαναφερόμενα πως προσωπικά είμαι υπέρ της δεύτερης αντίληψης. Είναι επίσης σαφές πως οι δύο αντιλήψεις ΔΕΝ ταυτίζονται ακόμα ολοκληρωμένα, κατασταλαγμένα και περιχαρακωμένα με συγκεκριμένα κόμματα της Αριστεράς (όταν λέμε «αριστερά» φυσικά δεν συμπεριλαμβάνουμε τον σοσιαλδημοκρατικό ΣΥΡΙΖΑ, ούτε ρεύματα όπως το ΕΠΑΜ, η «Πλεύση» κλπ). Η ΑΝΤΑΡΣΥΑ πάνω κάτω τείνει προς την δεύτερη αντίληψη αλλά αυτό μένει να κριθεί στην τρέχουσα συνδιάσκεψή της καθώς υπάρχουν σοβαρές ιδεολογικοπολιτικές διαφωνίες και διαφορετικές πλατφόρμες.. Η ΛΑΕ ταλαντεύεται μεταξύ εργατικών – ταξικών και εθνικοαναπτυξιακών – πατριωτικομετωπικών – αστικών αντιλήψεων που επίσης αντιπαρατίθενται μεταξύ τους και δημόσια. Στο ΚΚΕ η εσωτερική διαπάλη συνήθως δεν δημοσιοποιείται πάντως φαίνεται πως υπάρχουν σοβαρές διαφωνίες

για την πρόσφατη ολοκληρωτική ταύτιση της ηγεσίας με την «εθνική γραμμή» που δεν λείπει κουβέντα για την επιθετικότητα της «δικής μας» αστικής τάξης αλλά μόνο της απέναντι. Μικρότερες αριστερές οργανώσεις φαίνονται πιο «στοιχισμένες» με την μία ή την άλλη αντίληψη αν και τις περισσότερες φορές με απλοϊκό τρόπο. Το αξιόλογο είναι πως η επιλογή της μιας ή της άλλης αντίληψης φαίνεται πως «πηγαίνει πακέτο» και με μια σειρά από άλλα σοβαρότατα ζητήματα. Για παράδειγμα με τις αυταπάτες για τον ρόλο της σημερινής Ρωσίας και των διάφορων γεωπολιτικών της δορυφόρων (Ιράν, Άσαντ κλπ), αυταπάτες που θέλουν να πιστεύουν πως η Ρωσία και οι δορυφόροι της αποτελούν τον «άξονα του καλού» ή τουλάχιστον πως ο ιμπεριαλισμός της σημερινής καπιταλιστικής υπερδύναμης Ρωσίας δεν είναι καν ιμπεριαλισμός αλλά «δίκαιη άμυνα» – μια παιδιάστικη οπτική που ξεχνά ακόμα και τα πιο στοιχειώδη μαρξιστικά εργαλεία σκέψης και καταλήγει να ταυτίζεται με τμήματα της ακροδεξιάς σε έναν αταξικό φιλοπουτινισμό. Και το κυριότερο, με τον τρόπο της οπτικής που έχει ο καθένας για την Ελληνοτουρκική αντιπαράθεση : περιέργως οι οπαδοί της πρώτης αντίληψης τείνουν συνήθως να εμφανίζουν και την Ελληνική αστική τάξη αποκλειστικά «δικαίως αμυνόμενη» ενάντια σε ποιόν ; τον τουρκικό επεκτατισμό που όμως έχει συμμαχήσει προς τα Ανατολικά του με τον (υποτιθέμενο) «αρχάγγελο του καλού» Πούτιν – κάτι λέγαμε για αντιλήψεις αντιμαρξιστικές, αταξικές, ρηχές και παιδιάστικες ...

Με πρώτο ζητούμενο την πάλη ενάντια στον «ΔΙΚΟ ΜΑΣ» ιμπεριαλισμό, τον αμερικανονατοϊκό και ευρωπαϊκό και την πάλη ενάντια στην «ΔΙΚΗ ΜΑΣ» αστική τάξη, νομίζω πως η διαπάλη ανάμεσα στις δύο αντιλήψεις είναι ασυμβίβαστη. Δεν ζούμε εποχές παρόμοιες με τις δεκαετίες πριν τον δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο, τότε που υπήρχε πρόσφατη Οκτωβριανή Επανάσταση, που υπήρχε ΕΣΣΔ και νεαρό δυνατό παγκόσμιο κομμουνιστικό κίνημα (όπως απατηλά θέλουν να πιστεύουν κάποιοι που ανομολόγητα και υποσυνείδητα ταυτίζουν τον Πούτιν με τον Λένιν και τον Άσαντ με τον Φιντέλ Κάστρο). Ζούμε εποχές περισσότερο παρόμοιες με τις δεκαετίες πριν τον πρώτο παγκόσμιο πόλεμο όταν ένας φρέσκος ιμπεριαλισμός (ο γερμανικός τότε) απειλούσε τον κυρίαρχο αγγλογαλλικό στην παγκόσμια κυριαρχία επί των αγορών και επί των φυσικών πόρων και που ο επίσης νεόκοπος αμερικάνικος ιμπεριαλισμός συμμαχούσε με τον πρώτο και άρχισε να τον δορυφοροποιεί διά αυτής της συμμαχίας. Και που ο μεγάλος ηττημένος ήταν τελικά ο ρώσικος ιμπεριαλισμός, αφού ανατράπηκε εκ των έσω και επαναστατικά. Σήμερα ακριβώς όλες οι υπερδυνάμεις είναι καπιταλιστικές. Και οι δορυφόροι τους επίσης. Και βιώνουμε έναν παγκοσμιοποιημένο, ολοκληρωτικό, αδηφάγο καπιταλισμό. Για μοίρασμα φυσικών πόρων και αγορών γίνεται πάλι ο καυγάς. Γι' αυτό και η αντιπαράθεση μέσα στην Αριστερά δεν θα παίρνει χαρακτηριστικά παρόμοια με την αντιπαράθεση που είχαν κάποιες τροτσικιστικές ομάδες με τους τριτοδιεθνιστές φιλοσταλινικούς στον δεύτερο παγκόσμιο, όπως βαυκαλίζονται κάποιοι με την παιδιάστικη και ουσιαστικά αντιμαρξιστική πολιτική τους σκέψη. Το πιθανότερο είναι

πως θα παίρνει χαρακτηριστικά που θα μοιάζουν με την αντιπαράθεση μπολσεβίκων – μενσεβίκων στον πρώτο παγκόσμιο πόλεμο. Με την ανάδειξη της ταξικής ουσίας των πραγμάτων που είναι η αντιπαράθεση ιμπεριαλιστικών στρατοπέδων και δορυφορικών επιθετικών αστικών τάξεων, και στην Μέση Ανατολή, και στην Ανατολική Μεσόγειο, και παντού όπου γης. Και την απόρριψη των απατηλών σειρήνων του αστικού εθνικισμού ακόμα και στην «αριστερή» εκδοχή του. Και ίσως αυτό είναι και το ελπιδοφόρο μέσα στην αντιφατικότητά του : η περίοδος να γεννήσει εργατικές επαναστάσεις και επαναστατικά κινήματα της νέας εποχής, και όχι μια νέα εποχή αυταπατών.

Πηγή: **ΠΡΙΝ**